

Vzpomínka na PhDr. Zoru Dvořákovou

Nejstarší vzpomínka na PhDr. Zoru Dvořákovou je spojena s mými prvními kroky v roli památkáře na Středisku státní památkové péče a ochrany přírody Středočeského kraje po roce 1968. Paní dr. Dvořáková tehdy pracovala ve Středisku již od roku 1961, nastoupila tedy krátce po zřízení tohoto pracoviště Krajským národním výborem Středočeského kraje. Jak bylo od počátku zřejmé a jak jsem se i já později přesvědčil, tak dr. Zora Dvořáková projevovala mimořádné odborné předpoklady a přirozené schopnosti pro vedoucí práci. Tehdy však pro vedoucí funkci nesplňovala politické podmínky (m. j. manžel byl politickým vězněm). Nové možnosti se projevíly při uvolnění politické situace v roce 1968, kdy byla ustanovena vedoucí odboru památkové péče. V té době jsem se po skončení roční vojenské základní služby vrátil do Střediska, a tak mě vlastně uváděla do funkce architekta v tehdy nově zřízeném oddělení péče o nemovitě památky, do jehož čela jmenovala velmi schopného a tehdy již zkušeného ing. arch. Oldřicha Radu. Sama pak funkci vedoucí odboru vykonávala excelentním způsobem až do politických prověrek v roce 1971. Za tuto krátkou dobu působení ve Středisku státní památkové péče a ochrany přírody Středočeského kraje zanechala vynikající výsledky (nové expozice a výstavy, záchrana památek – i její zásluhou je např. záchrana statku čp. 1 v Třebízi u Slaného, známého např. z televizního seriálu První republika). V rámci normalizace však její působení zejména v expozicích a výsta-

vách bylo shledáváno jako ideologicky nepatřičné, navíc byly známy její politické postoje. Jako zvláště ideologicky závadná byla označena nová expozice Čapkova Strž, která vůbec neměla být otevřena. Tu provázelo bibliofilské vydání Čapkovy modlitby, které bylo označeno jako kritika vstupu sovětských vojsk. To vše vedlo k neustálým atakům ze strany ideologické komise krajského výboru KSČ. I záchrana statku čp. 1 v Třebízi byla k tíži – šlo přece o statek kulaka. To vše vyvrcholilo odvoláním z funkce i k výpovědi z pracovního poměru podle § 46-e ztráta politické důvěry. Další působení PhDr. Zory Dvořákové ve Středisku památkové péče bylo na další desetiletí znemožněno. V dalším období se věnovala převážně literární činnosti (23 titulů). Do Střediska památkové péče, ani do oboru památkové péče se již nikdy nevrátila.

I když na Středisku, a zejména pak ve vedoucí funkci nepracovala dlouho, její osobnost se vryla nesmazatelně do paměti mé i mnohých kolegů. Vzácná osobnost, ve které se spojovaly vynikající profesní předpoklady, hluboká humanitní vzdělanost i organizační schopnosti s ryzím osobním charakterem, noblesou a vlídností.

Uplynula již dlouhá řada let od doby působení dr. Dvořákové ve Středisku státní památkové péče a ochrany přírody Středočeského kraje. Přesto vzpomínka na tuto výjimečnou osobnost dosud nevyhasla a její odkaz zůstává stále aktuální. Jméno dr. Zory Dvořákové se trvale zapsalo do světlých stránek dějin pracoviště památkové péče ve Středočeském kraji.

Vojtěch Láška